

Számok a Somogyi Könyvtárból

— Legtöbben szépirodalmat olvasnak —

A legutóbbi adatközlések szerint hazánkban 4470 köz-művelődési könyvtár van, 4015 000 kötet könyvvél. Az egy esztendői könyvforgalom pedig 16 496 000 kötet, 751 000 olvasóval. Ezek szerint Magyarországon ezer emberre 446 kötet könyv jut, ezzel szemben Csehszlovákiában ugyanennyi emberre 1060. Viszont hacsak Szegedet tekintjük — valamennyi könyvtár állományát ideértve — 1100 000 kötetről tudunk, ezer emberre 11000 kötet.

Tallózásunkat most ne terjesszük a város összes könyvtárára, hanem csak egyre, a nagyhírű, 1881-ben alapított Somogyi Könyvtárra; amely 250 ezer kötetes könyv-állománnyal rendelkezik. A könyvtár olvasmányos és kölcsönző, forgalmazott anyaga viszont körülbelül 60 ezer kötet, a többi nagyrészt kú tudományos, vagy ritkaság számba menő mű, amely csak belső olvasótermi, vagy kutatószobai használatra adható ki.

Százezres olvasó

A múlt esztendői mérleget nézve 6300 beíratkozott olvasója volt a könyvtárnak, ebből 3165 jut a 20 000 kötetes állománnyal rendelkező 12 fiókkönyvtárra. A nemek aránya: 3050 nő, 3250 férfi. Beleértve az olvasóteremben és a fiókkönyvtárakból kölcsönzött könyveket is, a Somogyi Könyvtárban 102 318 személy fordult meg 329 547 művet kölcsönözve, illetve olvasva. A felnőtt olvasókat tekintve: 23 százalék munkás, 9 százalék paraszt, 28 százalék értelmiségi és 39 százalék egyéb származású olvasóból tevődött össze a könyvtár olvasótábor. Egész esztendőben a legkeresettebb szak a szépirodalom volt, az összkötefforgalom 58,4 ká váltak.

Az orosz tél ünnepe

Moszkvában elhatározták, hogy felüjtik az egyik legvidámabb népi ünnepet — „Az orosz tél ünnepét”. Az ünnepet az idén február 14-től 23-ig rendezik a központi Lenin Stadionban. A. Konyikov, a stadion főrendezője elmondta, hogy a stadion egész területének ünnepi külsőt adnak. A tereken elkészítik a hagyományos hőembereket és mulatós jégzobrokat. A nagy szökőkút mellett postakocsi állomást létesítenek. Aki akar, felülhet a trojkára.

A vendégek részt vehetnek különféle vidám, tréfas játékokban, mókás versenyekben. A közönség szórakozásáról különféle mutatványosbódék is gondoskodik.

Az orosz tél ünnepe jellemző felvonulással kezdődik, amelyben többek közt rénszarvas- és kutyafigatok is részt vesznek. Az ünnepségek nagy tűzijátékkal érnek véget.

Az ünnepségek nagy tűzijátékkal érnek véget.

százaléka, utána az ifjúsági irodalom vezet 22 százalékkal.

A kutatók nagy érdeklődése

Ennyit az adatokról, amelyek egyébként önmagukban is sokat mondanak. Egy-két »kuriozum«-ot azonban nem árt még mindezekhez hozzátenni. A könyvtár gazdag állományát — különösen a régi szegedi hírlapok, folyóiratok és egyéb nagyrészt kiadványok, dokumentációk — sokan felkeresik vidéki kutatók is, hogy készülő munkáikhoz innét merítsék a tényanyagot. Igen sokan keresik és olvassák az 1919-es szegedi proletárdiktatúra idejéből való újságokat és kiadványokat. A helyi kutatók közül sűrűn megfordul a könyvtárban és hosszan jegyzetel a kutatószobában Bánkúti Imre történész, aki a szegedi iparoságról szóló munkájához merít az eredeti forrásokból. Hasonlóképpen Nacsády József egyetemi tanársegéd is, aki régi szegedi irodalmi nyomokat kutat. Bálint Sándor tájszótárhoz igen sok értékes anyagot innét gyűjtögetett össze.

A legrégebb olvasó

A könyvtár egyik legrégebb olvasója, Horváth Margit szegedi lakos, aki 30 esztendeje rendszeresen a Somogyi Könyvtárból szerzi be olvasmányait. Vannak azonban még nálánál is »ősi« olvasók, tanárok, mérnökök és papok, akik kisebb-nagyobb megszakítással ugyan, de látogatják a könyvtárt. Az ifjúsági olvasók között viszont sokan vannak már olyanok, akik második, harmadik kisiskolás korukban iratkoztak be a könyvtárba, de azóta már szak a szépirodalom volt, az összkötefforgalom 58,4 ká váltak.

Az olvasótermi kölcsönző-cédulákat nézegetve Shvoy Kálmán nevével is találkozunk. Az ex-altábornagy úr — akinek a nevével kisinas-koromban is sokat találkozunk választások idején az utcai falrappingások formájában, altábornagyságát és személyét illetően nem éppen hízelgő jelszavakkal titulálva — most a Szegedi Naplót olvassa már évek óta. Egy esztendőben átlag 3 kötettel »végez« — bizonyára »memoár«-jához gyűjt anyagot. A könyvtáriak szerint senkivel sem beszélget, nem is jegyzetel, hanem jobbra alszik, időnként fel-felriadva, mintha csak a lelkiismerete riogatná. Milyen memoár lesz az... ha egyáltalán még valakit érdekelne?...

Az érdeklődő dolgozók

Sokkal érdekesebb arccal minden tekintetben a petőfitelepi Sutyá Károly, aki Mohler »Okori Egyiptom« című munkáját olvassa, vagy Fekete Ferenc hentes, aki a Pravda, az Ogorok és egy sor hazai lap kedvéért látogatja rendszeresen a könyvtárt. Van, akit a grafológia érdekel; egész szakirodalmat átböngészett már a könyvtárban Uj Sándor egyetemi hallgató. Sokan érdeklődnek újabban az eszperantó nyelv iránt, s az ilyen vonatkozású műveket egyre többen és jobban forgatják. Az olvasóterem milőjéről elég annyit mondani: Koós Katalin orvostan-hallgató itt készült egyetemi vizsgáira.

A közművelődést tehát — az adatokat és néhány kuriozumot tekintve — így szolgálja a városi Somogyi Könyvtár.

(—d)

Drezda és Leningrád kapcsolatai

A népi demokratikus országok egyes városai között közvetlen kapcsolatok egyre szelűsülnek. Szeged német demokratikus testvérvárosa, Drezda tanácsa Leningrád város tanácsával van újában szoros érintkezésben. Ahogy a »Sächsische Zeitung« című drezdai lap híri-ül adja, február 10 és 20 között a leningrádi városi tanács meghívására drezdai művészekből álló kulturális küldöttség, Paul Meuter városi tanácsos vezetésével Leningrád kulturális intézményeit látogatja meg.

Meglepő adalékok Szeged őstörténetéhez

zártak az építkezés előtt és után. Nem azért, hogy más emberek csak nagy kerülővel jussanak el az élelmiszer, a zöldségfélék beszerző helyére a Marx tér környékére, vagy a munkahelyekre, hanem csak azért, hogy az építkezés nagyságát, a munkaszervezés bonyolultságát bizonyítsák. Együttal példát mutattak a fővárosi nagykörű építkezőknek, akik a legfogalmasabb utcában sem képesek még egy gyalogjárda elzárására sem, pedig hatalmas épületet építenek. No, de Szeged nem a főváros.

A különben békés szegedi öslakóknak igen sok bosszúságot okozott a későbbi népvándorlás, amikor megjelentek a jampecek, huligánok, e kétes hírű emberek csoportjai. Ezek általában barbár népek voltak. Ösházájuk az italboltok, s hasonló nedűszívó helyek. Többnyire ordítva, trágár szavakat hallatva vonultak be a Széchenyi téri platánfák alá. Itt aztán belekötöttek különböző a gyengébb nem itt sétáló képviselőibe. Persze ezek is csak addig jártak a korszára, mint az a későbbi időben ismeretessé vált kórsó a kútra. Az utóbbi eltörött, a vadabb huligánokat pedig elfogták. És ha igazak a városi levéltár egykori adatai — amelyeket nem is olyan régen fedeztek fel a kutatók —, még rács mögé is juttattak néhányat.

Ebből az időből maradt ránk nagyon sok feljegyzés, helyesebben sok papírfecni, az akkori plakátrapasztók jóvoltából. Évtizedekig tépték a gyermekek, most az eső, szélta a nap a kiskörűti házak falain lévő papírcsajtokat, amelyek régmúlt időkre emlékeztető szövegmaradványokat őriznek. Ezt a kort természetesen ezenkívül a csaták és nem is akármilyen, hanem hődító csaták is jellemzik.

SEGÍTSÜNK EGYMÁSON

Miért nem kézbesítenek csomagot Újszegeden? — Udvariasságot a hentesüzletben is! — Ismét egy javaslat a nagykörút parkosítására — Sok a kóbor kutya a külső Csongrádi sugárán — Rész a savanyú káposzta — Árusítsanak több fűrészeszelőt

»Miért vagyunk mi, újszegediek a Posta mostoha-gyermekei? Mindig bosszús vagyok, ha a szegedi oldalon meglátom a zöld postakocsit, a csomaghordó postást. Nálunk, Újszegeden ez ismeretlen jelenség. Mi csupán értesítést kapunk a csomag érkezéséről, és mehetünk érte a postára. Miért különböztet meg, büntet így a Posta egy városrészt?

Hörömpö.

»Ritkán járok a Belvárosban, de az egyik nap hivatalos ügyintézés közben a bevásárlásomat is, elvégeztem. A központi húscsarnokban vásároltam meg a húst. Szépen, illedelmesen — mint ahogy illik — kértem a kiszolgáló henteset, hogy az általam kiválasztott marhahúsból mérje le a kilót. Nyomdafestéket nem tűrő hangon válaszolt és »csak azért« másik, sokkal csúnyább húsból vágott. Miért nem teljesítik — amikor lehet — a vevők kéréseit? Nem mondtam volna el a nyilvánosság előtt esetem, de sajnos, ebben a húsrudában már máskor is találkoztam udvariatlan kiszolgálóval. Például kértem, hogy a fél kiló díszdobozba szelje le a húst, mire gúnyosan így válaszolt az elárúró: »asszonyom, a fél kiló húst odahaza szelteleje«.

Márton Lajosné.

»Az elmúlt napokban olyan cikk jelent meg a Délmagyarországon, melynek írója Harsányi Mária, az én szívemből szült. A körút rendezésével foglalkozott. A második kerületi tanács épülete előtt már tavaly is parkosították a fák közt, az én véleményem szerint a körút is meg lehetne oldani a következőképpen: a város kertészei elvégeznék a parkosítási munkákat és a lakók fizetnék a rájuk eső részt. A fák között húzódná egy kavicsos út a kerékpárosok részére, a virágok széppé tennék az utcát, s gondolom, ezzel a cselekedetünkkel is közelebb kerülünk a »Szép Szeged« fogalmához.

Für József
Párizsi körút 37/a.

»Többször olvastunk a Délmagyarországon hasábjain hibákat ostromozó cikkeket. Mi is szeretnénk elmondani egy sérelmünket, tudomásukra hozni az illetékeseknek, hogy utcáinkban falkástól járnak a kutyák. Több helyen olvashatjuk: »Vigyázz, a kutyára harap« és ugyanakkor a kapukon óriási lyuk tátong, ahol ki-be járnak ezek a harapós kutyák. Sajnos, a legtöbb helyen nem kötik meg az ebeket, falkába verődve ijesztgetik a környék gyermekeit. Kérjük az illetékeseket, győződjön meg erről, és sétáljanak el a külső Csongrádi sugárút, a rajtuk.

Makkosházi és az Agyagos

út közötti szakaszon. S ha még van ilyen intézmény — gyeptesteri —, tisztítsák meg a kutyáktól a környéket és büntessék meg a szabadon kószáló kutyák tulajdonosait.

K. M.-né.

»Szeretném felhívni a nyilvánosság előtt az illetékesek figyelmét a Szent István téri zöldség- és gyümölcsüzlet áruaktározására. A minap savanyúkáposztát vásároltam, de sajnos, nem tudtam elhasználni, mert ahogy hazaértem, észrevettem, hogy a káposzta bűdös. Egyébként minőségéről bárki meggyőződhet, hiszen van még belőle legalább fél hordóval. Sürgősen vizsgálják felül minőségét, s ne engedjék, hogy romlott áruval szolgálják ki a vevőket.

Bene Józsefné.

»A Délmagyarországhoz fordulok segítségért. Alig akad már az üzletekben hiánycikk, de néhány cseklőség igen bosszantó. Így például évek óta nem lehet fűrészeszelőt találni. Ilyenkor, télen favágásokhoz, fa nyészekhez különösen nagy szükség van a fűrészeszelőkre, s azokat élezni is kellene időközben. Sajnos, ez csak kívánság, mert nem lehet kapni. Szeretnénk nagyban, ha kérésünket meg hallgatná és segítenék a rajtuk.

Pluhár Pál kertész.

708 mázsa halat fogtak a Kossuth Halászati Szövetkezet tagjai a múlt évben

Kétfélmillió forint tiszta nyereség

Több mint kétfélmillió forint tiszta nyereséggel zárta a múlt esztendőt a Kossuth Halászati Termelő Szövetkezet. Legalábbis ez derült ki Juhász József elnöknek az évzáró közgyűlésen elmondott beszédéből. Természetesen ebben a kétfélmillió forintos nyereségben benne van a Roosevelt téri szövetkezeti halászcárda nyeresége is. Jó része azonban mégis a halászok, a vizen járó emberek kétkéze munkájából született.

708 métermáza a múlt esztendői haltermelése a 46 tagú halászati szövetkezetnek, s az évzáró közgyűlésen ennek alapján kapta ki-k a maga részesedését. Átlagban tizennyolcezer forint ütötte a markát egy-egy halásznak a múlt esztendői kemény munka után, ennek az összegnek azonban egy részét még év közben felvették.

Egy munkaegységre 89 forint 30 fillért fizettek a halásznak.

Róza József szegedi halász például 447 munkaegységet mutatott fel a múlt esztendőből, s bizony jó summa pénzt vitt haza. Algyón ifjú Gercsó András 423 munkaegységgel és Lacik Antal 412 munkaegységgel sem kullog az utolsó sorában. De ha a legöregebb szegedi halászt nézzük, a 70 esztendőn jóval felüli Lele Antal bácsi — aki egymaga birkózik a Tisza—Maros összefolyásánál — is alaposan kivette részét a munkából; 230 munkaegység után járó pénzt kapott.

Minőségi halból — harcsa, márna, ponty, kecsge — 90 mázsával többet termeltek a szövetkezetiek, mint az 1956-os esztendőben. A 2540 katasztrális holdnyi vízterületen — a Tiszán a jugoszláv határtól az atkai kompig, a Maroson a román határig, a holt-Tisza-ágakban, valamint a makó—sámsori, porgányi és a genesháti csatornában — jól gazdálkodnak a szövetkezet halásza. A kifogott halak helyébe viszont telepítenek is.

A múlt esztendőben a tiszai holtágakba 44 ezer forint értékű ivadékokat telepítettek.

A tavasszal azonban még 30 ezer forint értékű ivadékokat visznek a holt-tiszai vizekbe. A szövetkezet vagyona 200 ezer forinttal gyarapodott a múlt esztendőben, szociális alapjuk további gyarapítására pedig 22 ezer forintot tartalékoztak az öregek és betegek megsegítésére. A Tisza beállításával volt idő kiavítani szerszámokat a halászoknak. Most azonban a jégzajlás után megszűnik a nyugodt hálókötögetés. Amint leeszal a jég, rögtön vizet érnek a hálók s megkezdődik a halászat. Ha minden jól megy, s nem jön nagy áradás, akkor az első hétre négy-öt mázsa halat számítanak. Reméljük, nem is csalatkoznak.

Lehet, hogy azt mondják egyesek: rég volt, talán igaz se volt, és jobb lett volna, ha városunk mai korát, mostani életét vettem volna papírra. Ezeknek csak annyit mondok, ha leírnám mindazt, ami ma történik városunkban, mit csinálnának a későbbi utódok, nem lenne nekik mit feltárni.

(—y —l.)